

Brussel, 16 oktober 2020

Advies 2020/18

Uitgebracht op vraag van de minister van Zelfstandigen

Artikel 110, §1 van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen

Verlenging van het overbruggingsrecht ter ondersteuning van de heropstart

Inhoud

Samenvattend	1
1 Overbruggingsrecht ter ondersteuning van de heropstart.....	2
2 Het voorstel.....	3
3 Budgettaire impact.....	3
4 Het advies van het Comité	3

Samenvattend

Het ABC brengt een positief advies uit over een ontwerp van koninklijk besluit dat een verdere verlenging voorziet van het overbruggingsrecht ter ondersteuning van de heropstart en dit tot 31 december 2020. Het Comité waardeert dat met dit initiatief snel wordt ingespeeld op de evolutie van de pandemie en de groeiende ongerustheid over de socio-economische situatie als gevolg hiervan. Het stelt ook met grote tevredenheid vast dat er een grote bereidheid bestaat om ook na 31 oktober verder ondersteuning te blijven voorzien voor zelfstandigen die als gevolg van (de maatregelen rond) COVID-19 beperkt worden in hun activiteit.

Daarnaast wenst het Comité echter ook opnieuw te wijzen op zijn bekommernis omtrent het toepassingsgebied van het systeem, dat momenteel afgebakend wordt op basis van sectoren. Dit leidt in de praktijk tot interpretatieproblemen maar ook tot uitsluiting van de zelfstandigen voor wie in het kader van de bestrijding van COVID-19 nooit een verplichting tot tijdelijke onderbreking heeft gegolden, maar die als gevolg van de Coronacrisis wel geconfronteerd zijn (geweest) met een aanzienlijk inkomsten- of omzetverlies. Het vraagt daarom dat de voorstellen tot bijsturing van het bestaande systeem die het Comité formuleerde in zijn verslag 2020/04, zo snel mogelijk en integraal worden uitgevoerd. Dit zal leiden tot een systeem dat:

- zonder verdere fundamentele aanpassingen toepasbaar kan blijven zolang er nood aan is;

- meer dan vandaag gericht is op alle zelfstandigen die getroffen worden door aanzienlijk inkomensverlies
- sterker toegespitst wordt op de zwaarst getroffen zelfstandigen.

1 Overbruggingsrecht ter ondersteuning van de heropstart

Sinds juni kunnen zelfstandigen die hun activiteit heropstarten na deze tijdelijk te hebben onderbroken als gevolg van het verbod op of de beperking van hun activiteit in het kader van COVID-19, een beroep doen op inkomenssteun via het overbruggingsrecht ter ondersteuning van de heropstart. De tijdelijke ondersteuning bij de heropstart moest de zelfstandige aanmoedigen tot de herneming van zijn activiteit¹ door hem tijdelijk inkomenszekerheid te geven. De idee was dat het bij een heropstart van de activiteit immers lang niet zeker was dat de zelfstandige een rendement zou halen dat vergelijkbaar is met dat van voor de crisis.

De maatregel is bestemd voor :

- zelfstandigen in hoofdberoep, helpers, meewerkende echtgenoten in het maxistatuut;
- zelfstandigen in bijberoep en student-zelfstandigen voor zover die wettelijke voorlopige bijdragen verschuldigd zijn die minstens gelijk zijn aan de minimumbijdragen voor zelfstandigen in hoofdberoep.

Voor de zelfstandigen die gebruik willen maken van deze maatregel, gelden de volgende vier cumulatieve voorwaarden:

1. de activiteit van de zelfstandige was op 3 mei nog beperkt of verboden door het ministerieel besluit van 23 maart 2020 in de versie zoals gewijzigd door het ministerieel besluit van 17 april 2020²;
2. de activiteit van de zelfstandige mag opnieuw uitgeoefend worden tijdens de volledige kalendermaand, zonder beperkingen anders dan de regels inzake social distancing;
3. het kwartaal voorafgaand aan de maand waarop aanvraag betrekking heeft, is er min. 10% omzetverlies of vermindering van bestellingen in vergelijking met hetzelfde kwartaal 2019 (uitz. voor de maand juni : het referentiekwartaal is het tweede kwartaal);
4. de zelfstandige mag voor de maand waarvoor de aanvraag geldt geen tijdelijke crisismaatregel overbruggingsrecht genieten.

Het maandbedrag van het overbruggingsrecht ter ondersteuning van de heropstart bedraagt :

- 1.291,69 EUR voor de zelfstandige met gezinslast;
- 1.614,10 EUR voor de zelfstandige zonder gezinslast.

¹ En in veel gevallen dus ook het verlaten van de TCO.

² Artikel 1, §§ 1, 5 en 6, van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID - 19 te beperken, in de versie zoals gewijzigd door het ministerieel besluit van 17 april 2020 houdende wijziging van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken.

2 Het voorstel

Aanvankelijk was het overbruggingsrecht er ondersteuning van de heropstart bedoeld voor de periode juni – augustus. Begin augustus werd beslist tot de verlenging ervan tot 31 oktober 2020 en dit onder dezelfde voorwaarden en modaliteiten³.

Het ontwerp van koninklijk besluit dat voor advies aan het ABC wordt voorgelegd voorziet een verdere verlenging van de maatregel tot 31 december 2020. In het kader van de heropleving van de epidemie en de strengere maatregelen genomen door de overheid, blijven de zelfstandigen die hierdoor getroffen worden nog steeds extra ondersteuning nodig hebben.

3 Budgettaire impact

De kost van de voorgestelde maatregel wordt geraamd op 23 miljoen EUR per maand voor de maanden november en december 2020, dus 46 miljoen EUR in zijn geheel.

4 Het advies van het Comité

Het ABC brengt een positief advies uit over het voorgelegde ontwerp van KB. Het Comité waardeert dat met dit initiatief snel wordt ingespeeld op de evolutie van de pandemie en de groeiende ongerustheid over de socio-economische situatie als gevolg hiervan. Voor veel zelfstandigen is de professionele en financiële situatie – ondanks de geleidelijke heropstart van de economie – de voorbije maanden precair gebleven. Voor de betrokkenen is het dan ook belangrijk te weten dat zij ook de komende periode kunnen blijven rekenen op ondersteuning.

Met grote tevredenheid stelt het ABC vast dat het voorstel aantoont dat er een grote bereidheid bestaat om ook na 31 oktober verder ondersteuning te blijven voorzien voor zelfstandigen die als gevolg van (de maatregelen rond) COVID-19 beperkt worden in hun activiteit en hierdoor een inkomensdaling ondervinden.

Daarnaast wenst het Comité echter ook opnieuw te wijzen op zijn bekommernis omtrent het toepassingsgebied van het systeem, dat momenteel afgebakend wordt op basis van sectoren. Dit leidt in de praktijk tot interpretatieproblemen maar ook tot uitsluiting van de zelfstandigen voor wie in het kader van de bestrijding van COVID-19 nooit een verplichting tot tijdelijke onderbreking heeft gegolden, maar die als gevolg van de Coronacrisis wel geconfronteerd zijn (geweest) met een aanzienlijk inkomsten- of omzetverlies.⁴

Bepaalde zelfstandigen komen niet in aanmerking voor het overbruggingsrecht ter ondersteuning van de heropstart en kunnen sinds 1 september ook niet meer terugvallen op de tijdelijke crisismaatregel overbruggingsrecht, tenzij zij voor hun activiteit afhankelijk zijn van een

³ Koninklijk besluit tot wijziging van wet van 23 maart 2020 tot wijziging van de wet van 22 december 2016 houdende invoering van een overbruggingsrecht ten gunste van zelfstandigen en tot invoering van tijdelijke maatregelen in het kader van COVID-19 ten gunste van zelfstandigen.

⁴ Voor voorbeelden zie vroegere adviezen ABC over de verlenging van de tijdelijke crisismaatregel overbruggingsrecht.

sector die wel onderworpen is (geweest) aan (gedeeltelijke) sluiting. Voor de toekenning van een uitkering zijn deze zelfstandigen echter afhankelijk van hoe men in de praktijk invulling geeft aan de notie 'afhankelijk zijn van'.

In zijn verslag 2020/04 deed het Comité daarom een voorstel tot bijsturing van het bestaande systeem zodat gekomen wordt tot een meer gelijkwaardige behandeling van alle zelfstandigen die getroffen worden door substantieel inkomensverlies als gevolg van de Coronacrisis, ongeacht of hun activiteit al dan niet direct geïmponeerd is door beperkende maatregelen opgelegd bij ministerieel besluit. Het is immers niet omdat men niet verplicht is geweest tot sluiting, dat de financiële gevolgen van de crisis minder zwaar zijn (geweest).

Het Comité vraagt dat deze voorstellen zo snel mogelijk en integraal een vertaling krijgen in een bijsturing van het bestaande systeem. Dit zal immers leiden tot een regeling die :

- zonder verdere fundamentele aanpassingen toepasbaar kan blijven zolang er nood aan is;
- meer dan vandaag gericht is op alle zelfstandigen die getroffen worden door aanzienlijk inkomensverlies
- sterker toegespitst wordt op de zwaarst getroffen zelfstandigen.

Voor het Comité moet met de voorgestelde hervorming van het systeem niet gewacht worden tot na 31 december 2020, maar is het aangewezen om die zo snel als mogelijk in praktijk te brengen.

Namens het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen, op 16 oktober 2020 :

Veerle DE MAESSCHALCK,
Secretaris

Jan STEVERLYNCK,
Voorzitter